

Skogens sociala värden

Vad handlar det om och hur hänger det ihop med mångbruk av skog?

Mångbrukskonvent 30 september 2026

Mattias Sandberg, specialist skogens sociala värden

Den skogspolitiska inramningen av skogens sociala värden

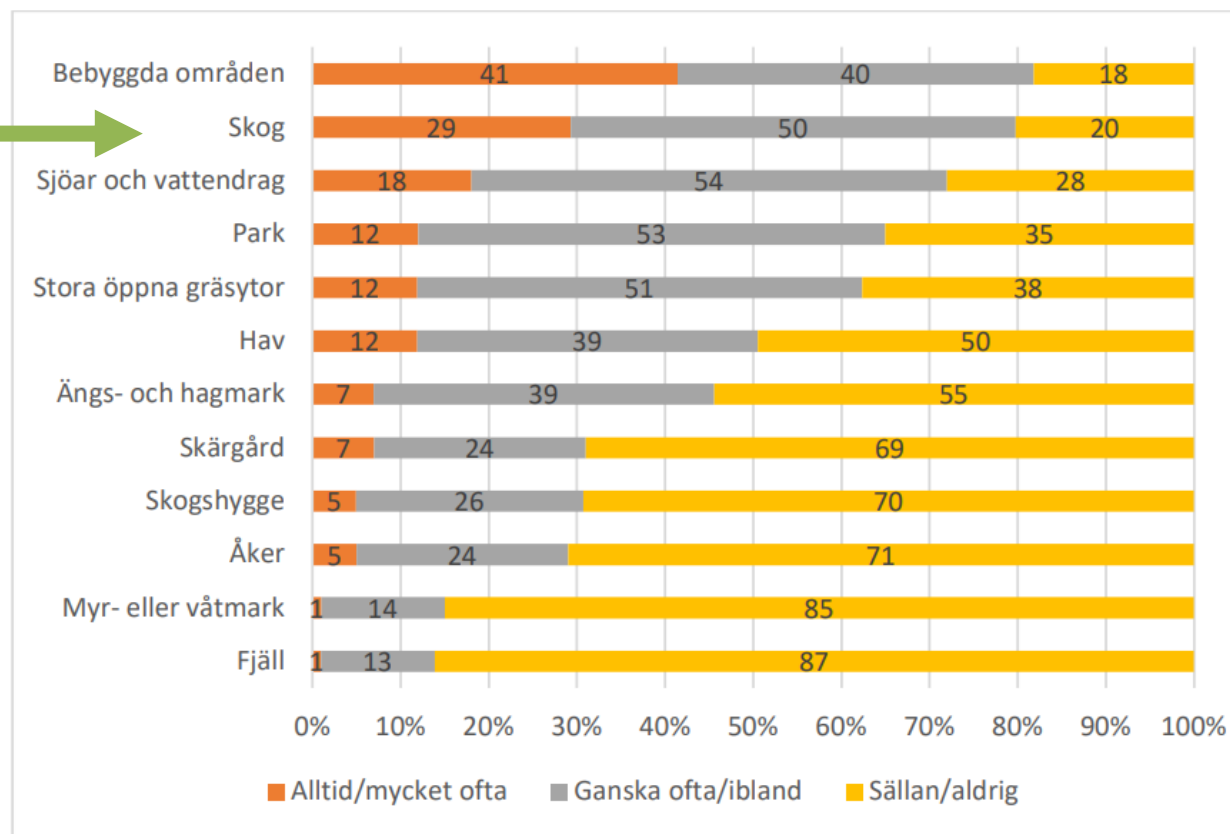
Skogspolitiska miljömålet:

Hotade arter och naturtyper **ska skyddas**. Skogens kulturmiljövärden samt dess estetiska och sociala värden **ska värnas**.

*”Skogsstyrelsen definierar skogens sociala som de värden som skapas av **människors upplevelser av skogen.**”*

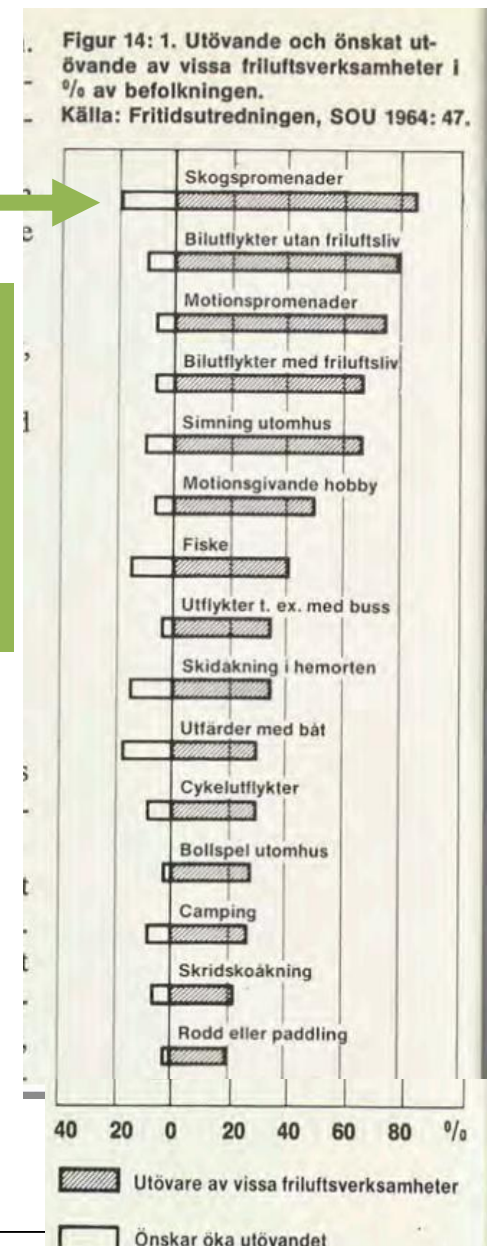


Människor trivs i skogen och söker sig gärna dit



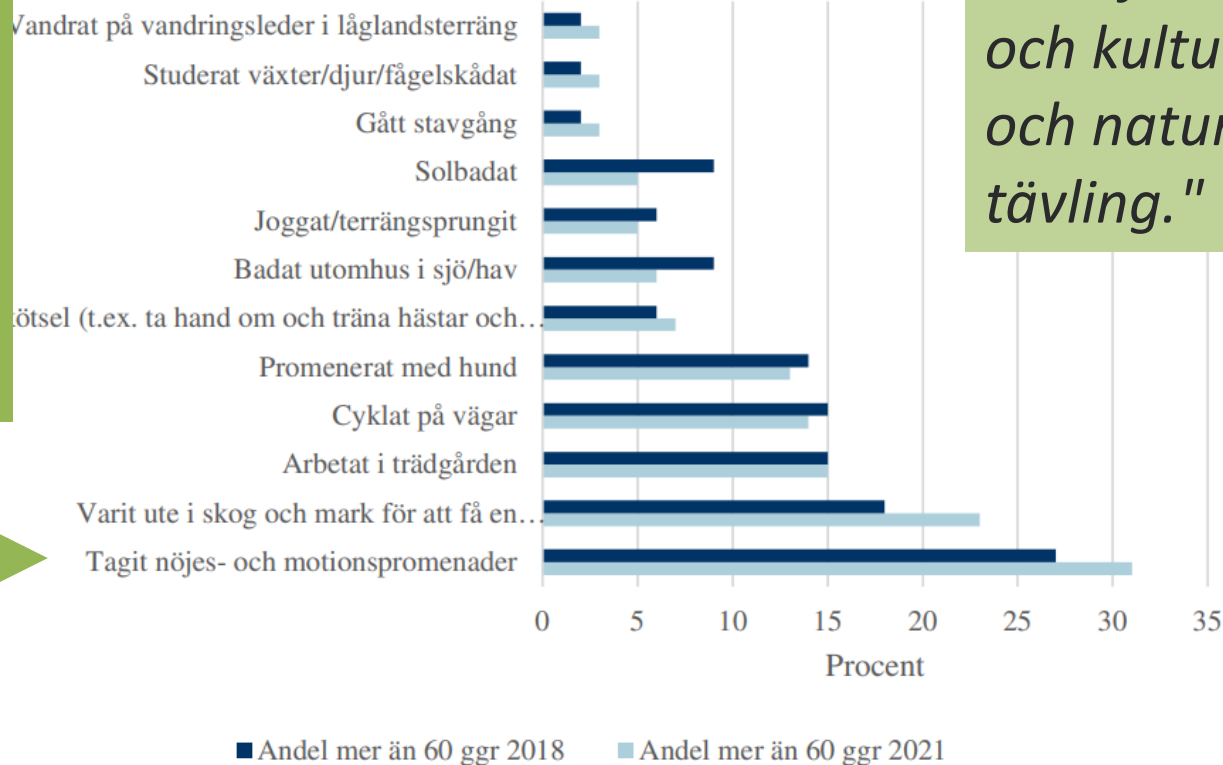
Figur 1. Hur ofta under de senaste 12 månaderna har du vistats i följande naturmiljöer på din fritid? Tänk endast på naturmiljöer i Sverige. Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021.

20 % av de svarande uppger att de Sällan/aldrig vistats i skogen under de senaste 12 månaderna



Det "enkla och vardagsnära" friluftslivet dominerar

Ca 30 % av de svarande att de tagit nöjes- motionspromenader mer än 60 gånger de senaste 12 månaderna



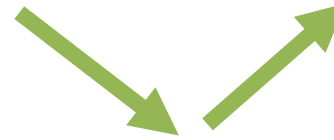
"Friluftsliv är vistelse utomhus i natur- och kulturlandskap för välbefinnande och naturupplevelse utan krav på tävling."



Figur 4. De aktiviteter som flest svenskar utövar "mer än 60 gånger" under 12 månader. Källa: Kulturutskottets uppföljning av delar av den svenska friluftspolitiken 2021 samt Friluftsliv 2018.

Barns kontakt med skog och natur – minskat över tid och skiljer sig åt mellan olika grupper

- **Naturvistelser varje dag:** från 78 procent år 2003 till 49 procent (år 2021). **Vistelser någon eller några gånger i veckan har ökat**, från 23 procent till 37 procent under samma tidsperiod.
- I **mindre tätorter** vistas fler barn dagligen i naturen jämfört med barn i storstadsregionerna.
- Barn med **utrikes födda vårdnadshavare och barn som bor trångt vistas** mer sällan i grönområden jämfört med andra barn.
- **Flickor är mer sällan i grönområden om deras vårdnadshavare har grundskola** som högsta utbildningsnivå, en skillnad som inte syns på samma sätt bland pojkar.



"En gång betraktar vi världen, i barndomen. Resten är minne."

Louise Glück

Folkhälsomyndigheten, 2021. Miljöhälsorapporten 2021 – Barns miljörelaterade hälsa.

Omtyckt skog

- + "Naturlighet"
- + Variation
- + Stora träd
- + God sikt, öppenhet
- + Lättframkomligt
- + Blommor och bär
- + Djurliv
- + Tystnad

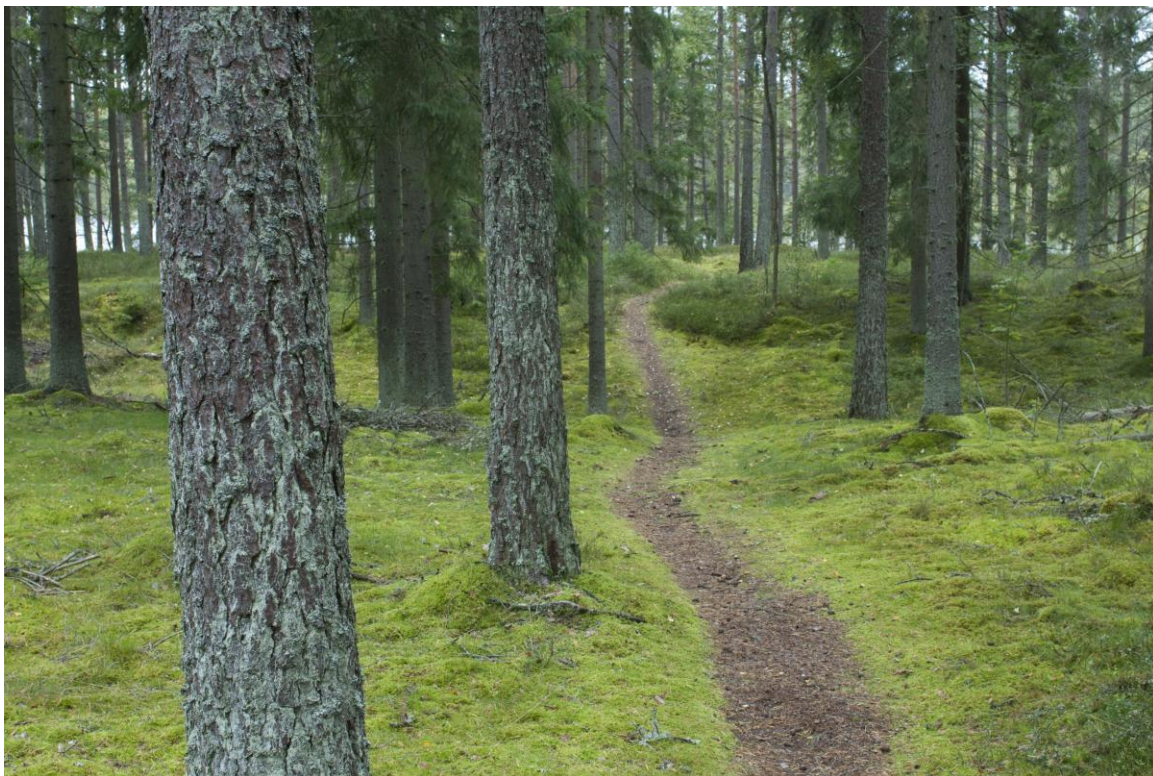


Nyttjandet styrs av

- Närhet
 - 300 m
 - Flest besök görs i tätortsnära skogar
 - Ca 4-5% av skogsmarken ligger inom 1 km från tätort
- Information
- Friluftsanordningar
 - leder, elljusspår, grillplatser, vindskydd, fågeltorn, etc.
- Tillgänglighet
- Andra besöksmål



Stigen!



Mångbruk är inget nytt – men olika sätt att nyttja skogen ”laddas om” utifrån förändrade samhällsbehov



SLU Skogshistoriska arkiv

**Föreningsliv -
traditioner**

Boende och turistupplevelser

Biokol för odling

Litteratur, poesi, film

Två kompletterande perspektiv på skogens sociala värden



Skogens sociala värden



Friluftslivet som allmänintresse

- *Skogspolitikens miljömål*
- *Friluftslivspolitik*
- *Miljökvalitetsmålet*
Levande skogar



Skogens sociala värden

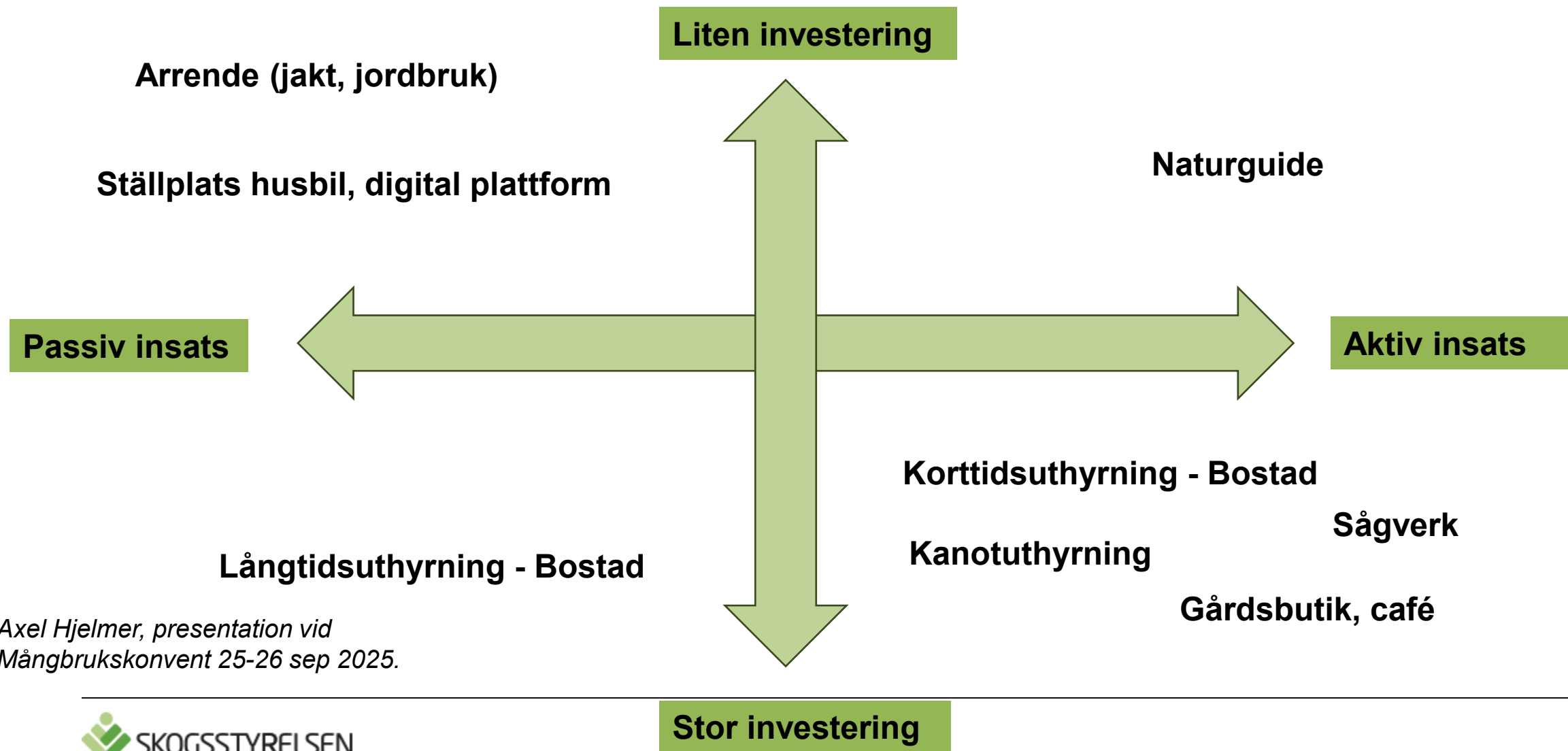


Mångbruks-
perspektiv

- *Skogspolitikens produktionsmål*
- *Strategi för Sveriges nationella skogsprogram – Mångbruk för tillväxt och landsbygdsutveckling med beaktande av skogens sociala värden*
- *Regional utveckling och landsbygdspolitiken*

<https://skogsstyrelsen.se/globalassets/om-oss/rapporter/rapporter-2023/rapport-2023-11-friluftsliv-och-mangbruk--mal-och-utvecklingsbehov-for-skogens-sociala-varden.pdf>

Egen insats - Investering



Axel Hjelm, presentation vid
Mångbrukskonvent 25-26 sep 2025.

Några avslutande reflektioner och medskick

- Kommer skogen att fortsatt vara välkomnande och intressant – framåt? Vad lockar? Vad hindrar människor att känna sig hemma i skogen?
- Utifrån din ingång i mångbruksverksamhet:
 - Vilken roll spelar **skogens upplevelsevärden**?
 - **Allemansrätten** – förutsättning eller hinder (och på vilket sätt?)
- Stigen!

